

Національний
банк України

Пропозиції до нормативного врегулювання окремих питань, пов'язаних із визначенням, розрахунком та оприлюдненням індикаторів грошового і валютного ринків

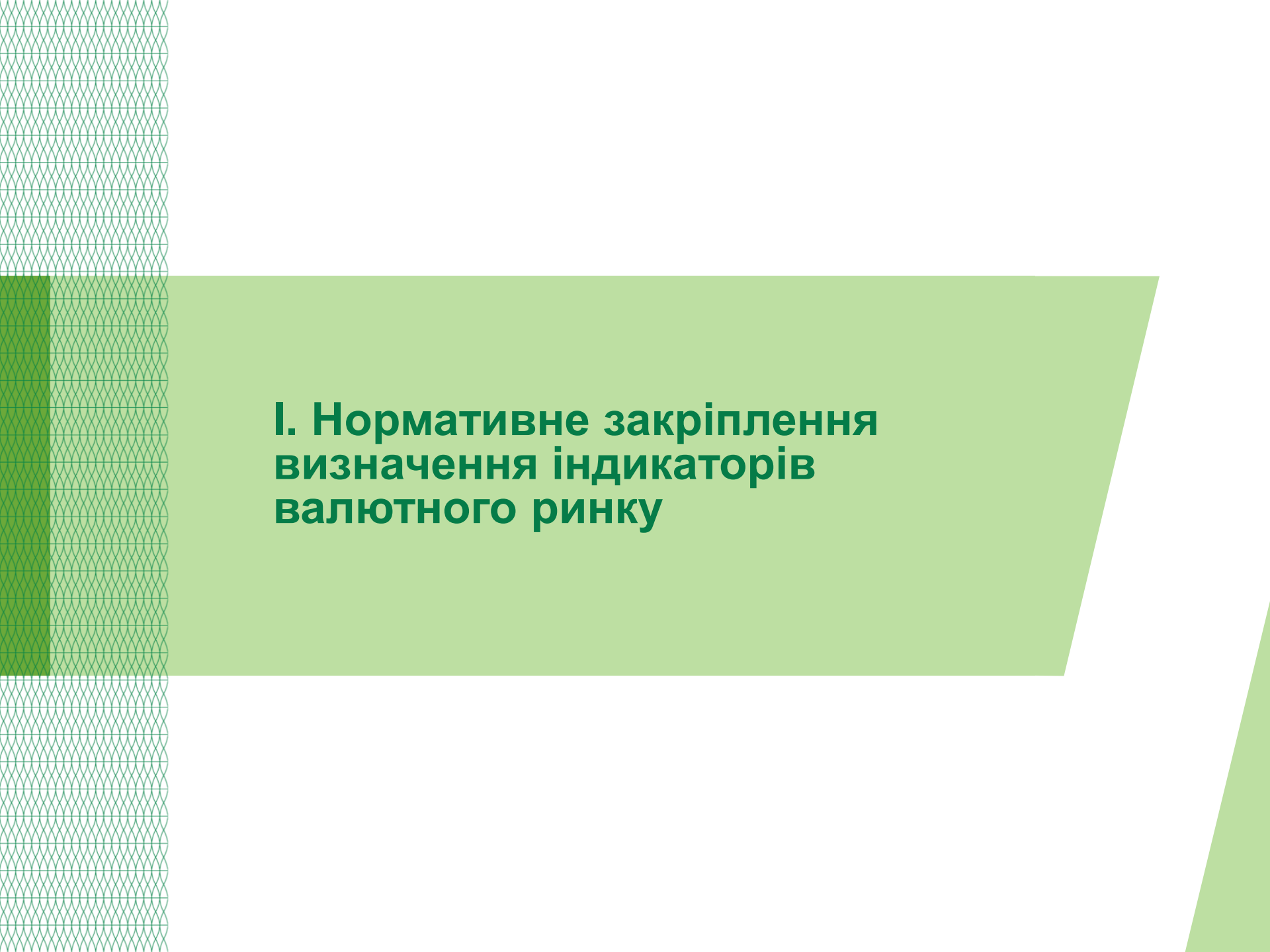
*Олександр Арсенюк
Департамент відкритих ринків*

Київ, жовтень 2025

Питання для розгляду

- I. Нормативне закріплення визначення індикаторів валютного ринку;
- II. Унормування процедур роботи з помилками в процесі розрахунку і оприлюднення індикаторів грошового і валютного ринків;
- III. Запровадження публікації описової інформації (у т.ч. статистичної) стосовно індикаторів грошового та валютного ринків.

I. Нормативне закріплення визначення індикаторів валютного ринку

Принцип 1. «Загальна відповідальність адміністратора»

У принципі IOSCO* для фінансових індикаторів “1. Загальна відповідальність адміністратора” зазначається, що:

«Адміністратор повинен нести першочергову відповідальність за всі аспекти процесу визначення індикатора. Зокрема, це охоплює:

а) Розробка: визначення індикатора та методології його розрахунку;

б) Визначення та оприлюднення: точне та своєчасне виконання, публікація та поширення індикатора;

в) Операційна діяльність: забезпечення належної прозорості щодо важливих рішень, що впливають на складання індикатора та будь-який пов'язаний з цим процес визначення, включно із запровадженням механізмів реагування на випадок непередбачених обставин у разі відсутності або недостатності вхідних даних, стресових ситуацій чи збою на ринку, порушень функціонування критично важливої інфраструктури або інших релевантних факторів;

г) Управління: встановлення надійних та прозорих процедур системи управління, нагляду та підзвітності для процесу визначення індикатора, зокрема визначення функції нагляду, відповідальної за розробку, оприлюднення та функціонування індикатора.»

Визначення індикатора грошового ринку UONIA

«UONIA є індикатором вартості короткострокових гривневих ресурсів, які надаються/залучаються на міжбанківському ринку України шляхом укладення кредитних та депозитних угод на строк овернайт.»

п.2 Положення про розрахунок та оприлюднення Українського індексу міжбанківських ставок овернайт (UONIA), затверджене рішенням Правління НБУ від 16.06.2020 №405-рш (із змінами)

Міжнародний досвід щодо визначення індикаторів валютного ринку

Bloomberg FX Fixings

BFIX

Джерело:

[Bloomberg FX Fixings Methodology](#)

Індикатори Bloomberg BFIX спрямовані на створення спотових, форвардних та безпоставкових форвардних («NDF») фіксингів валютних курсів для певних валют та металів, описаних у Додатку А до цієї методології. Використовуючи дані, технології та платформи розповсюдження Bloomberg LP (Bloomberg L.P. та разом з її афілійованими особами «Bloomberg»), BFIX надається з метою забезпечення надійних, репрезентативних та прозорих фіксингів валютних курсів для валютних ринків та ринків металів у всьому світі.

WMR Spot Rates

WMR FX
Benchmark

Джерело:

[WMR Spot Rates – Market Update on Methodology Consultation](#)

Бенчмарки спотового курсу WMR розроблені для точного відображення базових валютних ринків для кожної валюти під час кожної публікації протягом світового дня. Це досягається за допомогою найбільш доречних та репрезентативних джерел даних і адекватної вибірки добросовісних транзакцій на відповідних валютних ринках. RBSL визначає, які платформи надають дані, що використовуються для розрахунку спотових курсів WMR, об'єктивно, на основі якості та репрезентативності даних на цих платформах.

Пропозиції щодо визначення індикаторів валютного ринку

Назва індикатора	Визначення
Офіційний/довідковий курс гривні до долара США	індикатори валютного ринку України, які відображають надійні, достовірні і репрезентативні усереднені значення курсів гривні до долара США за угодами, укладеними банками на валютному ринку України на умовах тод, том та спот з іншими банками та з Національним банком України
Офіційний курс гривні до іноземних валют (крім долара США) та СПЗ	індикатори валютного ринку України, які відображають надійні, достовірні і репрезентативні значення курсів гривні до іноземних валют та СПЗ, розраховані з використанням офіційного курсу гривні до долара США та достовірних і репрезентативних індикаторів курсів цих валют та СПЗ до долара США (або долара США до цих валют) для ринку спот
Довідковий курс гривні до євро	індикатор валютного ринку України, який відображає надійне, достовірне і репрезентативне значення курсу гривні до євро, розраховане з використанням довідкового значення курсу гривні до долара США та достовірного і репрезентативного індикатору курсу долара США до євро на ринку спот
Облікова ціна банківських металів	індикатори валютного ринку України, які відображають надійні, достовірні і репрезентативні значення цін банківських металів, розраховані з використанням офіційного курсу гривні до долара США та достовірних і репрезентативних індикаторів котирувань долара США до банківських металів на ринку спот.

Пропозиції щодо нормативного закріплення визначення ІВР: *питання до обговорення*

Будь ласка, висловіть свою думку з питання:

- ✓ *Прийнятності запропонованих визначень індикаторів валютного ринку, а саме:*
 - *офіційний/довідковий курс гривні до долара США;*
 - *офіційний курс гривні до іноземних валют (крім долара США) та СПЗ;*
 - *довідковий курс гривні до євро;*
 - *облікова ціна банківських металів.*

II. Унормування процедур роботи з помилками в процесі розрахунку і оприлюднення індикаторів грошового і валютного ринків

Принцип 11. «Зміст методики»

У принципі IOSCO* для фінансових індикаторів **“11. Зміст методики”** зазначається, що:

«Адміністратор повинен документально оформити методику, яка використовується для формування індикатору, та забезпечити її доступність. Адміністратор має надати обґрунтування для прийняття відповідної методики. Методика повинна бути детальною для того, щоб забезпечити можливість розуміння зацікавленими особами того, як індикатор формується, і оцінити ступінь його репрезентативності, актуальність для зацікавлених осіб та придатність до використання індикатора в якості орієнтира для фінансових інструментів.

Як мінімум, методика повинна містити:

...

е) процедури реагування на звіти/повідомлення про помилки, включаючи, зокрема, необхідність перегляду індикатора».

**IOSCO: Principles for Financial Benchmarks Final Report July 2013*

Міжнародний досвід повторної публікації бенчмарків: *індикатори грошового ринку*

SONIA

☐ час публікації ставки: 9:00

☐ мінімальна помилка для перепублікації ставки: 2 б.п.

☐ крайній термін для перепублікації: 12:00

☐ повторна публікація через помилку у вхідних даних: **МОЖЛИВА**

☐ звітність про помилки: щоквартально, для помилок, які перевищують 0.1 б.п.

SOFR

☐ час публікації ставки: 8:00/9:00

☐ мінімальна помилка для перепублікації ставки: 1 б.п.

☐ крайній термін для перепублікації: в той самий день, приблизно о 14:30. Надзвичайні обставини можуть призвести до перегляду бенчмарків попереднього дня

☐ повторна публікація через помилку у вхідних даних: **НЕ ВИЗНАЧЕНО**

☐ звітність про помилки: окремий звіт відсутній. У разі, якщо буде помилка – буде опублікована виноска з відповідною інформацією*.

€STR

☐ час публікації ставки: 8:00

☐ мінімальна помилка для перепублікації ставки: 2 б.п.

☐ крайній термін для перепублікації: 11:00

☐ повторна публікація через помилку у вхідних даних: **МОЖЛИВА**

☐ звітність про помилки: щоквартально, для помилок, які перевищують 0.1 б.п.

* зі звіту [An Updated User's Guide to SOFR](#) за лютий 2021 р.

[Bloomberg](#): індекси в реальному часі не коригуються, інші – з використанням значної міри дискреції.

[Refinitiv](#) – висока ступінь дискреції, критерії не жорсткі.

Міжнародний досвід повторної публікації бенчмарків: *індикатори валютного ринку*

- ✓ Більшість центральних банків посиляються на загальну політику щодо якості та надійності, але не надають інформації щодо конкретних політик щодо роботи з помилками;
- ✓ Їхні політики часто посиляються на «дані» загалом і більшість опублікованих політик щодо помилок і переглядів стосуються економічних даних (наприклад, монетарних даних), які не можна порівняти з фінансовими індикаторами;
- ✓ утім, вони часто посиляються на:
 - процедури виправлення помилок: виправлення помилок, як тільки вони виявлені, і надання публічних повідомлень про виправлення;
 - процеси перевірки даних, які дають змогу звести до мінімуму виникнення помилок. Це включає використання статистичного аналізу для виявлення аномалій;
 - механізми повідомлення про помилки: канали, за допомогою яких користувачі можуть повідомляти про можливі помилки в опублікованих курсах валют.

Застереження експерта місії технічної допомоги ВСС/СЕСО:

- Важливо розрізняти індикатори обмінного курсу та процентної ставки. Вони мають суттєві відмінності, що ускладнює узагальнення єдиної політики роботи з помилками;
- Робота з помилками для індикаторів обмінного курсу залишається обмеженою через відсутність чітких загальних рекомендацій чи стандартів для таких корекцій;
- Оскільки такі індикатори часто застосовуються для ціноутворення й розрахунків за угодами, в т.ч. деривативами, помилки можуть бути дорогими, а їх виправлення — складним і обтяжливим.

Пропозиції щодо процедур роботи з помилками при розрахунку/оприлюдненні UONIA та похідних показників UONIA

UONIA та похідні показники UONIA (час публікації: 10:00 поточного дня)

- Мінімальна помилка** для перепублікації: **10 б.п.**
Крайній термін перепублікації: **12:00 поточного робочого дня.**
- Похідні показники UONIA*** будуть перепубліковані в разі повторної публікації UONIA.
- Тригер для повторної публікації** визначається в публічних актах НБУ, які регулюють порядок розрахунку та оприлюднення **UONIA та його похідних.**
- У разі перепублікації індикатора на офіційному сайті НБУ **публікується інформаційне повідомлення про цей факт**, а в архівній таблиці разом із значеннями індикатора **робиться відповідна примітка**
- Рада оверсайту **щопівроку під час періодичних оглядів** індикатору UONIA розглядає інформацію про усі випадки опублікування помилкових значень UONIA якщо розмір помилки становив **0,1 б.п. та більше.**

*Кумулятивний індекс UONIA та кумулятивні середні ставки UONIA

- **Експерт місії технічної допомоги BCC/SECO зауважив, що ймовірність помилок під час розрахунку UONIA низька з огляду на таке:**
 - ✓ більшість угод відбувається з НБУ за ключовою ставкою, що забезпечує точність даних;
 - ✓ НБУ має високі стандарти процедур контролю;
 - ✓ впроваджено принцип “двох пар очей” завдяки моніторингу двома департаментами;
 - ✓ методика використовується вже тривалий час і не призводила до помилок.

Пропозиції щодо процедур роботи з помилками при розрахунку/оприлюдненні індикаторів валютного ринку

Офіційний/довідковий валютний курс (час публікації: 12:30/15:30)

1. НБУ не бере на себе жодних зобов'язань здійснювати повторну публікацію індикаторів валютного ринку у разі опублікування помилкового значення.
2. В публічному нормативному акті, що регулює розрахунок індикаторів, визначається право НБУ повторно опублікувати індикатор **у разі надзвичайних обставин протягом розумного періоду часу** (крайній термін перепублікації: 13:30/16:30).
3. У внутрішньому документі НБУ визначається тригер (мінімальна помилка для перепублікації в значенні індикатора 0,01 грн. та більше) за настання якого може бути розглянута доцільність повторної публікації індикатора.
4. У разі повторної публікації індикатора на офіційному сайті НБУ публікується інформаційне повідомлення про цей факт, а в архівній таблиці із значеннями індикаторів робиться відповідна примітка.
5. Рада оверсайту **щопівроку** під час періодичних оглядів індикаторів валютного ринку розглядає інформаційну звітність про усі випадки опублікування помилкових значень якщо розмір помилки становить 0,001 грн. або більше.

- Експерт місії технічної допомоги BCC/SECO звернув увагу на такі аспекти питання помилок в розрахунку індикаторів валютного ринку:
 - ✓ ймовірність помилки є вищою, порівняно з UONIA, з огляду на мінливу природу валютного ринку, вищу волатильність валютного курсу та майбутнє оновлення методики розрахунку IBP;
 - ✓ потенційна шкода помилки розміром в 1 коп. $\approx$ 250 дол / 1 млн дол.;
 - ✓ в НБУ впроваджені та автоматизовані ефективні процедури контролю, що зменшують ймовірність виникнення помилки;
 - ✓ виявлення помилки та повідомлення про неї повинно бути якомога швидшим.

Загальний висновок експерта місії технічної допомоги ВСС/СЕСО

Висновки експерта місії технічної допомоги ВСС/СЕСО

- ✓ Запропонована політика виправлення помилок, що можуть виникати при розрахунку/оприлюдненні індикаторів грошового та валютного ринку загалом відповідає міжнародним стандартам;
- ✓ Вона підходить для поточних умов, але може потребувати перегляду в разі змін ринкового середовища;
- ✓ З огляду на специфіку індикаторів валютного ринку їх значення не рекомендується переглядати та повторно публікувати, і НБУ не повинен брати таке зобов'язання. НБУ утім має лишити за собою право повторно опублікувати індикатор валютного ринку лише за надзвичайних обставин протягом розумного періоду часу;
- ✓ Тригери для можливого повторного опублікування індикаторів валютного ринку можуть визначатися лише у внутрішніх (не публічних) документах НБУ;
- ✓ Індикатори грошового ринку можуть переглядатися у разі якщо помилка є суттєвою для ринку;
- ✓ Публічні періодичні звіти про несуттєві помилки зайві, але про такі помилки доповідатися під час періодичних оглядів на засіданнях Ради оверсайту;
- ✓ НБУ має забезпечити доступні канали комунікацій для повідомлення користувачів про повторну публікацію індикаторів грошового та/або валютного ринків (у разі настання такої події).

Пропозиції щодо процедур роботи з помилками при розрахунку/оприлюднення ІГВР: *питання до обговорення*

Будь ласка, висловіть свою думку з наступних питань:

- ✓ *прийнятність/переваги/недоліки запропонованих пропозицій щодо процедур роботи з помилками в процесі розрахунку і оприлюднення індикаторів грошового і валютного ринків.*

III. Запровадження публікації описової інформації (у т.ч. статистичної) стосовно індикаторів грошового та валютного ринків

Принцип 9. «Прозорість формування індикатора»

- У принципі IOSCO для фінансових індикаторів “**9. Прозорість формування індикатора**” зазначається, що:

«Адміністратор повинен описати та опублікувати з кожним індикатором в обґрунтованому обсязі відповідно до термінів публікацій адміністратора:

*- стислі пояснення, достатні для забезпечення можливості розуміння зацікавленими особами або органами оверсайту за фінансовим ринком того, як сформовано індикатор, зокрема, **розмір та ліквідність ринку, що відстежується (кількість та обсяги угод), діапазон обсягів, цін, їх середнє значення, індикативні частки кожного виду ринкових даних, ураховані при формуванні індикатора;** а також методика визначення ціноутворення (на основі угод, спредів або методом інтерполяції/екстраполяції)».*

Міжнародний досвід щодо опису вхідних даних для розрахунку індикаторів грошового ринку

Індикатор	Сукупний обсяг	Кількість угод	Кількість активних банків	Частка найбільш активних банків	Ставки в перцентилях	Публікація/републікація	Метод розрахунку	Link
<u>€STR</u>	+ (before trimming)	+	+	TOP-5	25%, 75%	+	+	
<u>SONIA</u>	+ (before trimming)	-	-	-	10%, 25%, 75%, 90%	-	-	
<u>SOFR</u>	+ (after trimming)	-	-	-	1%, 25%, 75%, 99%	-	-	
<u>SORA</u>	+	-	-	-	min, max	-	+	
<u>CORRA</u>	+ (before & after trimming)	-	+	-	5%, 25%, 75%, 95%	+	+	

Міжнародний досвід щодо опису вхідних даних для розрахунку індикаторів **валютного** ринку

Індикатор	Сукупний обсяг	Кількість угод	Кількість активних банків	Частка найбільш активних банків	Ставки в перцентилях	Публікація/републікація	Метод розрахунку*	Link
<u>BOJ FX rates</u>	+ (за попередній день)	-	-	-	min, «central rate», max	+	-	
<u>NBM exchange rates</u>	+ (обсяг угод з євро)	-	-	-	курс ост. угоди по євро, середньозв. курс по євро	-	-	
<u>BFIX</u>	-	-	-	-	-	-	-	
<u>WMR FX Benchmarks</u>	-	-	-	-	-	-	-	
<u>Euro FX reference rates</u>	-	-	-	-	-	+	-	
<u>Fed FX rates</u>	-	-	-	-	-	-	-	
<u>BOE exchange rates</u>	-	-	-	-	-	-	-	
<u>NBP exchange rates</u>	-	-	-	-	-	-	-	
<u>CNB exchange rate fixing</u>	-	-	-	-	-	-	-	
<u>HNB exchange rates</u>	-	-	-	-	-	-	-	

*Всі наведені індикатори розраховані на підставі середніх ринкових котирувань.

Позиція міжнародного експерта технічної місії за підтримки Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO)

Основне:

- ❑ **На думку експерта НБУ є дуже прозорим** щодо розрахунку контрольних показників ІГВР, що **відповідає** (і перевищує) **принципу №9 IOSCO**.
- ❑ **Запропоновано покращити** відповідність ІГВР до принципу №9 IOSCO, зокрема шляхом розширення публікації інформації для непрофесіоналів.

Рекомендації експерта:

1) Запровадити публікацію стислого описового пояснення для того, як розраховуються ІГВР, їх важливість і використання щодо методології їх розрахунку.

2) Запровадити публікацію (наприклад, щорічно) узагальненого звіту щодо розрахунку бенчмарків (відповідно до принципу №9), що містить інформацію про обсяг і ліквідність ринку, середні ціни, типи даних та метод ціноутворення. *(Де-факто така публікація вже відбувається за підсумками розгляду на Контактній групі підсумків періодичних оглядів індикаторів).*

3) Запровадити щоденну публікацію запропонованої ДВР описової статистичної інформації щодо угод, що увійшли до її розрахунку ІГВР, але у дещо скороченому вигляді, щоб уникнути надмірного операційного навантаження та ризику подачі зайвої інформації.

Описова статистична інформація щодо угод, що увійшли до розрахунку UONIA, яку пропонується щоденно оприлюднювати разом із публікацією індикатора

Погоджена з експертом
місії SECO

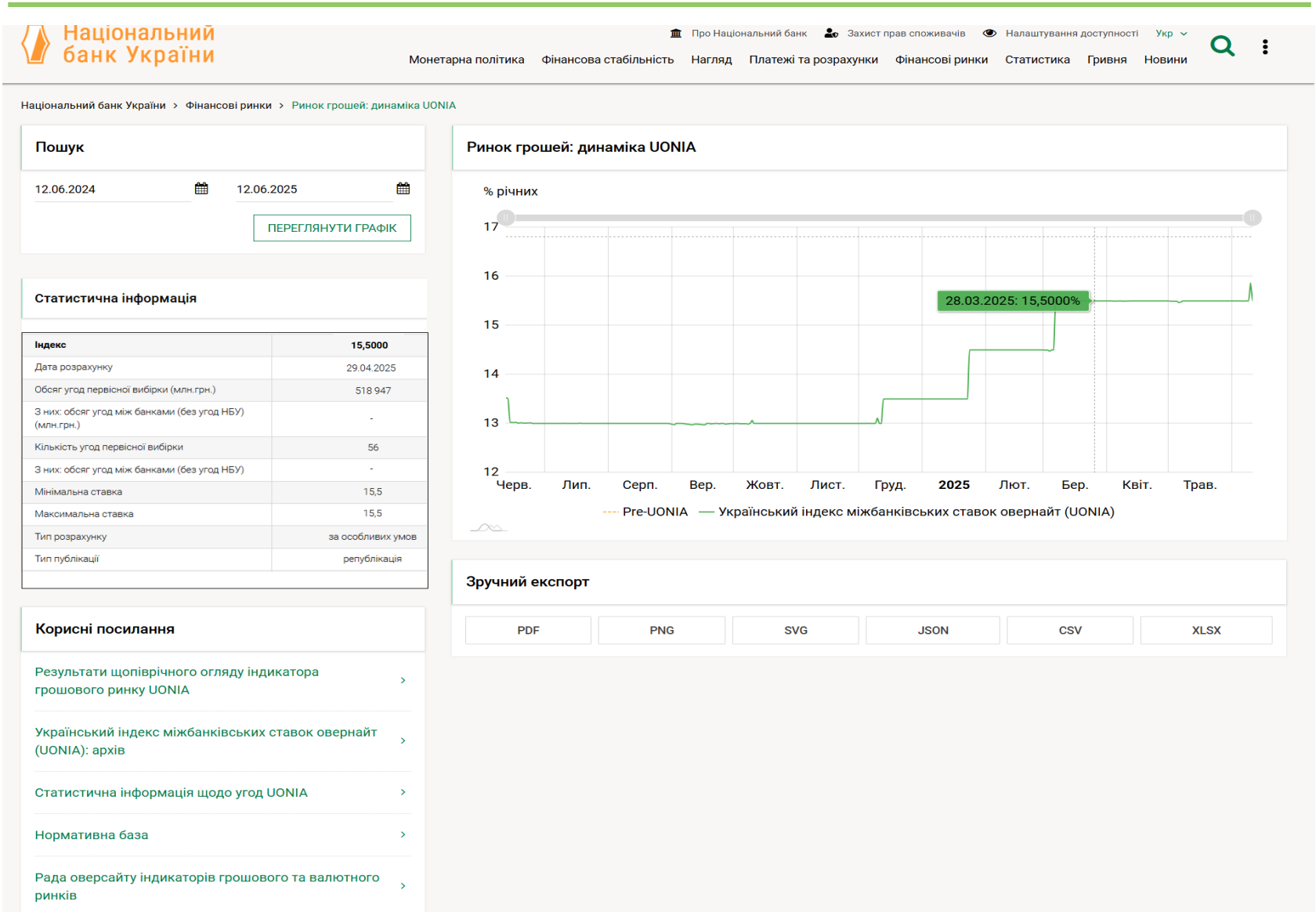
Запропонована зовнішніми членами
Ради оверсайту ІГВР***

UONIA	
Значення індикатора	15,4860
Дата розрахунку	27.10.2025
Обсяг угод первісної вибірки* (млн грн)	392 616
З них: обсяг угод між банками (без угод з НБУ) (млн грн)	180
Кількість угод первісної вибірки	52
З них: обсяг угод між банками (без угод з НБУ) (млн грн)	2
Мінімальна ставка (%)**	15,0
Максимальна ставка (%)**	15,5
Тип розрахунку	стандартний / за особливих умов
Тип публікації	звичайний / републікація
*до первісної вибірки входять угоди/агреговані угоди, обсяг яких становить від 10 до 200 мільйонів гривень включно;	
** первісної вибірки угод.	

UONIA	
Значення індикатора	15,4860
Дата розрахунку	27.10.2025
Обсяг угод базової вибірки* (млн грн)	6 430
З них: обсяг угод між банками (без угод з НБУ) (млн грн)	180
Кількість угод базової вибірки	6
З них: обсяг угод між банками (без угод з НБУ) (млн грн)	2
Мінімальна ставка (%)**	15,0
Максимальна ставка (%)**	15,5
Тип розрахунку	стандартний / за особливих умов
Тип публікації	звичайний / републікація
*до базової вибірки входять угоди після відсікання;	
** базової вибірки угод.	

*** 25 червня 2025 року

Макет сторінки із публікацією щоденного статистичної інформації щодо угод, що увійшли до розрахунку UONIA на офіційному інтернет-представництві НБУ

Описова статистична інформації щодо угод, що увійшли до розрахунку офіційного/ довідкового курсу, яку пропонується щоденно оприлюднювати разом з індикатором

Погоджена з експертом місії
SECO

	Офіційний курс гривні до долара США на 15:00	Довідковий курсу гривні до долара США на 12:00
	41,7565	41,7672
Дата розрахунку	20.10.2025	20.10.2025
Починає діяти з	21.10.2025	
Обсяг угод первісної вибірки* (тис дол.)	226 474	121 523
Кількість угод первісної вибірки*	342	160
Мінімальний курс**	41,681	41,735
Максимальний курс**	41,8300	41,8300
Тип публікації	звичайний / републікація	звичайний / републікація
Тип розрахунку	стандартний/ за особливих умов	стандартний/ за особливих умов
* до первісної вибірки входять угоди з купівлі/продажу дол. США на умовах "тод", "том", "спот" з обсягом від 100 тисяч дол. США до 5 мільйонів дол. США здійсненні до 15 години та до 12 години відповідно ** первісної вибірки угод		

Запропонована представниками ринку
на засіданні Ради оверсайту ІГВР***

	Офіційний курс гривні до долара США на 15:00	Довідковий курсу гривні до долара США на 12:00
	41,7565	41,7672
Дата розрахунку	20.10.2025	20.10.2025
Починає діяти з	21.10.2025	
Обсяг угод базової вибірки* (тис дол.)	220 224	120 274
Кількість угод базової вибірки*	331	158
Мінімальний курс**	41,6975	41,735
Максимальний курс**	41,8000	41,8000
Тип публікації	звичайний / републікація	звичайний / републікація
Тип розрахунку	стандартний/ за особливих умов	стандартний/ за особливих умов
* до базової вибірки входять угоди після відсікання; ** базової вибірки угод.		

*** 25 червня 2025 року

Макет сторінки із публікацією щоденного статистичної інформації щодо угод, що увійшли до розрахунку офіційного/довідкового курсу на офіційному інтернет-представництві НБУ

Національний банк України

Про Національний банк

Захист прав споживачів

Налаштування доступності

Укр

Монетарна політика

Фінансова стабільність

Нагляд

Платежі та розрахунки

Фінансові ринки

Статистика

Гривня

Новини

🔍

☰

Національний банк України > Фінансові ринки > Офіційний курс гривні щодо іноземних валют

Пошук

Назва валюти

Оберіть валюту

23.06.2024

30.06.2025

ПЕРЕГЛЯНУТИ ГРАФІК

Статистика угод

	Офіційний курс гривні до долара США на 15:00	Довідковий курс гривні до долара США на 12:00
	41,5647	41,6011
Дата розрахунку	29.04.2025	29.04.2025
Починає діяти з	30.04.2025	
Обсяг угод первісної вибірки (тис. дол.)	242 935	99 650
Кількість угод первісної вибірки	387	172
Мінімальний курс	41,5200	41,5625
Максимальний курс	41,6500	41,655
Тип публікації	републікація	републікація
Тип розрахунку	за особливих умов	за особливих умов

Корисні посилання

Офіційний курс гривні до іноземних валют (середній за період)

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют

грн

49

48

47

46

45

44

43

42

41

40

Лип.

Сerp.

Вер.

Жовт.

Лист.

Груд.

2025

Лют.

Бер.

Квіт.

Трав.

Черв.

Євро (за 1 одиницю) Долар США (за 1 одиницю)

Дані щодо офіційного курсу національної валюти України доступні з 06.01.1996: з 06.01.1996 до 01.09.1996 – українського карбованця; з 02.09.1996 – гривні

Зручний експорт

PDF

PNG

SVG

JSON

CSV

XLSX

25

Запровадження публікації описової інформації (у т.ч. статистичної) стосовно ІГВР: *питання до обговорення*

Будь ласка, висловіть свою думку з наступних питань:

- ✓ *прийнятність запропонованого підходу до запровадження публікації описової інформації (у т.ч. статистичної) стосовно індикаторів грошового та валютного ринків;*
- ✓ *доцільність публікації в описовій інформації даних про **первісну** або **базову** вибірку угод.*